

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	Kiadó laptulajdonos:	== Egyeszedik ára 4 fillér. ==
Melyben: Negyedévre	3 korona.	Rudnyánszky Gyula.	László József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Hónap: évre	12			Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275.
Feladvány: Negyedévre	5			
Hónap: évre	60			

A király

a katonai ügyekről.

— márc. 14.

Tegnap ragyogó budavári palotájában udvari ebédet adott a király. Államférfiak, képviselők, kormányparti és ellenzéki vezérek voltak a király vendégei. A legelső magyar ember természetesen magyaros szíves látással fogadta vendégeit; de nem csak a szép időről, a rügyezni kezdő fákról beszélgetett velük, hanem meg akarta a nemzet hangulatát ismerni a most folyó országgyűlési vita általában a katonai kérdések felől.

Többeket megszólított tehát és parkodott színről-szinre megismerni vagy legalább hallani az igazat.

Különösen nagy feltűnést keltett az országban ő felségének Szentiványi Arpáddal és Justh Gyulával folytatott beszélgetése, melyet a körülállók közül sokan hallottak. Szentiványi Arpádot, a szabadelvű párt egyik oszlopos tagját így szólította meg a király:

— Vajjon sokáig tart még az obstrukció a katonai javaslatok ellen?

— Bizony még sokáig eltarthat, felséges uram! — válaszolt Szentiványi.

— Mégis lehetséges volna-e valamiképen engedékenységre bírni az ellenzéket?

— Lehetséges volna talán bizonyos engedményekkel.

— És mik volnának azok? — kérdezte tovább a felség.

— Először is, ha vagy négyszáz magyar tisztet hamarosan magyar ezredekhez helyeznénk át.

A király erre Szentiványi szavába vágott:

— Erre nézve az intézkedés már folyamatban van.

Szentiványi folytatta:

— Azután jó hatással volna bizonyára az új katonai bünvádi eljárás betervezése.

— Erre nézve parancsot adtam — szólt a király — hogy a javaslatot, amennyire lehet, minden haladék nélkül terjesszék a törvényhozások elé.

Szentiványi harmadiknak még a zászló-kérdést említette, de erre a király nem szólt semmit.

Justh Gyulához is azzal a kérdéssel fordult a király, hogy meddig tart még az obstrukció, amire Justh ezt felelte:

— Nem obstrukció az, felséges uram, hanem a javaslatoknak alapos megvitatása — amelyből remélhetőleg haszna lesz az országnak is és a trónnak is.

— Adja Isten, hogy így legyen! — szólt a király.

Majd mikor az ellenzék részéről követelt reformokra fordult a beszélgetés sora, ezeket mondta Justh Gyula:

— A magyar szolgálati és vezényleti nyelvtől nincs miért félni, felséges uram, mert ebben nincsen semmi veszedelem a hadseregnek nézve. És akik attól félnek, hogy a csehek hasonló követelhetnének majd a maguk számára, azok elfelejtik, hogy Csehországnak nincs önálló államisága úgy, mint — nekünk.

A király felelet nélkül hagyta.

Az apa könnye.

A Szabadság számára írta: Jablonczay Kálmán.

Kiöntöttem a tintát a kalamárisból.

Tele sirtam a szenvedés könyveivel.

Abból írom ezeket a sorokat.

A fehér papiros megtelik a történetből, a mit rajta elmesélek.

Temetésről jöttem; a legkeserűbb perceket éltem át.

Még most is látom a részvétlenség megnyilatkozását a szülők, rokonok arcán, kik az utolsó Istenhozzádot átkoklan rebegték el.

Akárcsak egy ösmeretlen talált hullát, úgy szállították ki a temetőbe.

Feldobták a fekete kocsira a felirat nélküli koporsót; a pap is csak egy pár szót mondott, azután bedobták a homokos sírba és betakarták a rája dobt gőrongyokkal.

*

Szeretett, lángolóan, öntelemeden. Nem kérdezte a jövőt, midőn az első karokba temetkezett.

Nem hallgatott az erény intő szavára, mely vissza hívta a bukás örvényének szelétől.

Bizott a férfiban, bizott annak örök boldogságot ígérő szavaiban.

Szerették egymást olthatatlan szenvedélylyel

Ez a végtelennek látszó szerelem aztán éppen olyan véget éri, mint már ezelőtt ezerannyi.

A heves, rózsás arcú leányból sápadt szomorú nő lett; az aláfolyó keserű könnyek barázdákat szántottak a bájos vonásokra.

Sok mindenféle rosszat susogtak az emberek.

Megrágalmazták gyilkos kígyó méreggel, a legszentebb martírú nyugalmát.

A leány szó nélkül türt és szenvedett.

Bizalomteljes lelkületében a remény csillagai mindig mosolyogva csillogtak, mintha mondani akarnák: — ne félj, a férfi nem hagy el!

Ez volt egyedüli éltető édes álma, mely szerencsétlen állapotát megkoszoruzta.

A férfi rendületlenül kitartott szerelmese mellett.

Ha vele tudott lenni örömében, vele akart maradni szenvedésében is.

Nem fogadta el a léha gondolatok tanácsát, mely hervadt, rózsákról viruló bimbókra csalja a tarka pillangót.

Maradt tehát a letört virágszálnál és ápolta azt a részvét szeretetével és

öntözte a vele szenvedő könyek záporával.

Mégis mindig jobban, napról napra sápadtabb, fehérebb lett a szenvedő leány. A szerető férfi nem tudta ezt magának megmagyarázni.

Kereste a férget, mely az ő boldogságának élőgyökerét olyan kiméretlenül pusztítja.

Nem találta, a leány néma maradt és szenvedett.

Végre nagy beteg lett a fehér arcú leány.

Az orvosok tanáestalanul állottak a beteg ágya előtt.

Az orvosok végre kijelentették, hogy itt csak az Isten segít.

A szegény leány a sir szélén pihegett már napok óta.

De hát miért kell neki meghalnia? . . . hiszen még oly fiatal, oly szép! . . . és csak egyszer vétkezett, s ezt jóvá teszi vétkező társa, a becsületes szerető férfi.

A leány mindig gyengébb lett; a lehellet nehezen, susogva hagyta el különböző ajakát.

Szemeire ráborult a ködfátyol; a tulvilági angyalok hívó dallamát élvezte már. A legutolsó pillanatban visszanyerte eltávozott erejét.

Ajaka mosolyra nyílt és halk hangon ejtette ki a szót:

— Gábor!

a függetlenségi honatyának ezt a megjegyzését.

Ime ide irtam azt a hiradást, mely a királynak egy kormánypárti és egy ellenzéki vezérpolitikussal folytatott beszélgetését hozza nyilvánosságra.

Oly rendkívüli fontosságú kijelentéseket tartalmaz ez a beszélgetés, hogy a király szava bizonyára le fog csillapítani minden vihart s az egész ország örömmel veszi hírül, hogy a nemzet jogos követeléseinek jelentékeny része obstrukció nélkül is mihamar teljesülni fog.

— márc. 14.

— **A fizetésrendezés javaslata mellett.** Temesvárról jelentik: A temesvári pénzügyigazgatóság tisztikara köriratban állást foglal a birói kar fizetésrendezési mozgalma ellen és éles kritika alá vonja a mozgalmat, mely az állami hivatalnokok összesége érdekében a hosszú, nehéz munkával készült javaslatot, egyoldalú szempontból mérlegeli. A két év előtti tisztviselői kongresszus, mely az állami tisztviselők egyeteme képviselte, megvetette az orvoslás alapjait és a pénzügyminiszter által benyújtott törvényjavaslat esekély különbséggel e kijelölt alapon rendezte az illetményeket. Ennélfogva a köriratban arra kéri a tisztviselők összeségét, hogy minden utólagos és különleges követelések mellőzésével oda-hasson, hogy a nagyjában kielégítő s minden igényt kellően méltató javaslat mielőbb törvényerőre emelkedhessen.

Az erős férfi odaborult az átszellemlült arc fölé.

— Itt vagyok édes boldogságom! — mondta a férfi, zokogásba fulva.

— Itt vagy Gáborom rebegé a haldokló leány alig halható hangon. — Hajolj az ajkamhoz közel meg kell neked valamit mondanom, a mit eddig nem volt eröm ajkamon kiejteni,

A férfi oda tapasztá az arcát a halál verejtékétől csillogó homlokhoz és hallgatta haldokló kedvese sóhajtását

— Tudod akkor, midőn megvalloztam bűnünket szüleimnek, anyám és testvéreim mind elfordultak tőlem a megvetés átkait szórták szenvedő lelkeimre.

Jó atyám nem szidott, nem halmozott el szemrehányásokkal, csupán szánalommal nézett reám és szemeit ellep-ték a könyvek. Ezekről a könyvekről hallok én meg. Ezek a könyvek az én lelkembe oltott mérgecseppek, melyek megölték.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése

Saját tudósítónktól.

Budapest, márc. 13.

Két elintézetlen ügye maradt ma az ellenzéknek: az egyik a Ráth Endre dolga. Ráth ugyanis még a tegnapi ülés végén kimagyarázta a királyi eskürelt tett közbeszólását és várta a rendreutastítás visszavonását.

De minthogy Apponyi azt mondta, hogy ez nem reá tartozik, Ráth ma reggel leste a boldogító szót. De ma is Apponyi enékölt és Ráth bus mosolylyal vonult ki a folyosóra.

A másik elintézetlen ügy a Kubik fenyegetése volt, hogy ma a terrorizmusról oktatást fognak adni. A titokzatos fenyegetés azóta tárgyaltalan lett. Mert miként a miniszterelnök kijelentette — semmiféle bizalmas rendeletet nem adott ki a budapesti küldöttségek eltiltására.

Igy aztán egész esendben folytatódott ma az obstrukció. Szederkényi Nándor kezdte meg a vitát széles alapon és széles gesztusokkal. A jó öregét alig hallgatta valaki, a mi nem hozta őt ki katói hangulatából.

Itélt elevenek és holtak felett a szó szorosabb értelmében.

A ház külső képéről ma valóban nem volt észrevehető, hogy obstrukció van. Egy esendes hangú szikár öreg ur szónokolt, a padok jobbról és balról majdnem teljesen üresek voltak és a karzat, a mely ma is tömve volt, unatkozott szörnyen.

Vissza esve a könyvtől áztatott párnákra, utolsó sóhajtott, hogy ne legyen élő szemrehányása a legbeesületesebb apának egy hosszabb életen át.

Nem siratta meg senki.

A férfi mindennap ki jár a jeltelen siralomhoz.

A begyepesedett rögeket könyeivel már nem áztathatja, mert kiapadt annak a forása is.

A daliás Kóti Gáborból száraz vézna alak lett, kibe csak hálni jár a lélek.

Siet arra a dülörejutni, — mely az ő eltávozott angyalához vezet.

Nem sokára oda ér és szerethetik egymást ismét olyan forrón, — mint a midőn először álmodtak a boldogságról.

Ma különben a tót nemzetiségi képviselők is csatlakoztak az obstrukcióhoz és Veszelovszky jelentkezett a szólásra — Kubik főobstrukciós urnál.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, báró Fejérváry Géza, gróf Széchenyi Gyula, Wlassics Gyula.

Elnök az ülést fél 11 kor nyitja meg és bemutatja az irományokat.

Széll Kálmán miniszterelnök törvényjavaslatot terjeszt be a főváros törlesztési kölcsönének adómentességéről.

Az ujoncjavaslat

Szederkényi Nándor: Magyarországnak semmi szüksége sincs a hadsereg szaporítására, csakis Ausztriának. Ausztria óhajt gyarmati politikát csinálni, hogy iparát, kereskedelmét fejlessze és eikkeinek piacot teremtsen. Magyarországnak annyi a belső baja, hogy nem ér rá kifelé is gondolni. Nekünk új gazdasági forrásokra van szükségünk, e helyett újabb áldozatokat kell hozni. Ausztriának ellenünk való gyűlölete arra kell, hogy birjon bennünket, hogy Ausztria ellen forduljunk és e javaslat tárgyalásánál nemesak a kormányt és a többséget kell támadni, hanem Ausztriát is.

A rendi országgyűlésre hivatkozik a tekintetben, hogy akkor minő önértettel kívánták a nemzeti jogok érvényesítését, ezektől kell nekünk is példát venni. Követelni kell, hogy a magyar király külön választassék az osztrák császártól akkor, midőn magyar nemzeti követelmények teljesítéséről van szó és szembe kell szállanunk minden olyan osztrák törekvéssel, a mely a magyar király intézkedéseit megghusítani akarja.

Beöthy Akos: Hol az az osztrák császári korona? Lássuk!

Szederkényi: Mi követeljük, hogy a magyar király s magyar nemzet vágyait megtudja és azokat teljesitse. Történelmi visszapillantásban bizonyítja, hogy a magyar nemzetnek mindig nehéz küzdelmei voltak Ausztriával és a bécsi akarral és utasításokkal szemben. Utal Napoleon esábitása és a magyar nemzet hűségére. A mikor a napoleoni proklamációk megjelentek, a király diszmagyarban jelent meg a nemzet előtt támogatását és hűségét kérve, s a nemzet hű maradt, bár függetlenségét kivivhatta volna.

Hentaller Lajos: Azt kellett volna tenni!

Nessi Pál: Okosabb lett volna!

Szederkényi Nándor ezután Zichy Jenő eljárását dicsőíti és fáj neki, hogy Zichyt antidiszantikus törekvésekkel vádolták. Azzal vádolta ezután Fejérváryt, hogy Zichyt, ha a múlt században él, nem sietett volna megmenteni az üldözéstől és a haláltól, mint a múlt századbeli tanácsosok nem mentek segítségére az ártatlanul üldözött Martinovicznak és társainak. Kérde, miért nem hajtotta végre a honvédelmi miniszter a magyar

Értesítjük

az igen tisztelt, hölgy közönséget, hogy bevásárlási utunkról hazatérve, beszereztük a tavaszi divat legszebb újdonságait, melyek a t. hölgy közönség szives megtekintésére várnak.

Tisztelettel

DARVAS TESTVÉREK

női- és gyermekfelöltő áruháza

DEBRECZEN, Fő-tér, a Hungária kávéház mellett.

tisztek áthelyezésére vonatkozó rendelkezését?

Beöthy Ákos: Elég hiba!

Ugron Gábor: Három év előtt követtem a delegációban!

Szederkényi Nándor: A régi aulikusok különbek voltak a mai kormányznál!

Fejérváry Géza honvédelmi miniszter: Az akkori ellenzék is különb volt önöknel!

Beöthy Ákos: Önöknél, önöknel!

Fejérváry: Azok igazat mondtak!

Szederkényi szünetet kér.

A szünet után.

Szederkényi folytatja beszédét. A magyar nyelv jogairól szól, a hadseregben s meg van annak a joga és a magyar nyelvnek a hadseregből való kiküszöbölési törekvéssel végre le kell számolnunk, felolvas egy száz éves feliratot, amely azt kívánja, hogy a dinasztia minden tagja megtanulja a magyar nyelvet.

Holló Lajos: Most is ezt kell követelni! 100 év óta megtanulhatták volna.

Szederkényi szerint most is ilyen feliratot kellene a királyhoz küldeni. (Helyeslés.)

Végül határozati javaslatot terjeszt be Szederkényi, hogy a magyar ezredekre vonatkozó összes hatáskört helyezték a honvédelmi miniszter főhatósága alá.

Ezután

Tallián foglalja el az elnöki széket, kijelentve, hogy miután Ráth Endre kinyilatkoztatta, hogy tegnapi előtti közbeszólásra a királyi esküőről a multra vonatkozott, az elnöki utólagos rendreutastást visszavonja.

Benedek János nem akar gyanúsítani de nem lehetetlen, hogy kívülről jövő faktorok beavatkozásának enged az elnökség az utólagos rendreutastásoknál.

Tallián elnök ezt visszautasítja. — Ezután

Kovács Gyula beszélt a javaslat ellen. Határozati javaslatában a katonatisztek megadóztatását kívánja.

Tallián elnök jelenti, hogy a holnapi ülést már 1 órakor berekesztik, hogy a márciusi ünnepségre vidékre utazó képviselők idejében elindulhassanak

KÖZIGAZGATÁS.

× **A városi költségvetés.** Az e hónap 26-án tartandó városi közgyűlés legfontosabb tárgya lesz a pótdó kérdés minden polgárt igen közelről érdeklő 1903. évi költségvetés. Ebben az ügyben végérvényes javaslatot, illetve előterjesztést a városi tanács a jövő héten 17-én délelőtt 10 órakor tartandó teljes tanácsülésben hoz, amelyen **Puky Gyula** főispán elnöklete alatt előkészítik a közgyűlési tárgyakat. Az 1903. évi költségvetés, sajnos, nem maradhat meg abban az állapotában, amelyben a miniszter elé felterjesztették s annak több pontját, a köveztvám, erdősítés stb. tételeknél változtatnia kell a közgyűlésnek. Ebben a tekintetben különben a tanács és a jog és pénzügyi bizottság már hozott határozatot, amely a teljes tanácsülés bizonyára egyhangulag fog magáévá tenni. Elég lesz téve pedig e határozat által a

miniszter óhajainak s a közönség jól felfogott érdekeinek egyaránt. Így azután a községi pótdó se nem 31 százalék lesz, mint a városi közgyűlés elhatározta, se nem 42 százalék, mint a miniszter tervezte, hanem 35 százalék.

× **A piaci szabályrendelet.** Még az elmúlt év nyarán elkészítette és a miniszter elé jóváhagyás végett beterjesztette Debrecen város közgyűlése a piaci szabályrendeletet, amelynek életbeléptetése már nagyon időszerű. Hanem a szabályrendeletet se nem hagyta jóvá a miniszter, se nem küldte vissza esetleges kifogással. A piaci állapotokra pedig nap-nap után több a panasz, hanem a rendőrség rendtartás nélkül a panaszokat nem orvosolja. Ha sokáig késik a szabályrendelet jóváhagyása végre is kénytelen lesz a város közönsége megsüregtetni.

× **A jog- és pénzügyi bizottság,** tegnapi üléséről elmaradt ülését a már több ízben közölt tárgysorozat mellett e hónap 17-én, kedden tartja meg, amely ülésre a tagok pontos megjelenését kéri az elnökség. Az ülés 3 órakor kezdődik a városháza nagytermében.

× **Katonai felülvizsgálat.** E hónap 17-én katonai felülvizsgálat lesz a Pavillon laktanyában, amelyen 8 kifogásolt hadköteles katonát állítanak újból mérték alá.

× **A községi iskolaszék megalakulása** csak nagyon nehezen megy. Tegnap d. u. 4 órára voltak összehívva a községi iskolaszék tagjai, hogy elnököket, jegyzőt stb. válasszanak, de a választott tagok közül senki sem jelent meg az ülésen. Így a választás nem is volt megejthető. Tekintettel arra, hogy az iskolaszékre a közelben igen fontos teendők várnak, nagyon esodálkozunk, hogy tagjai már két ízben ilyen kötelességmulasztásról adtak bizonyítványt.

— **A Pavillon laktanya pótraktára.** A debreceni Pavillon laktanya maktarai szükeknél bizonyultak. Pót-raktárt kellett hát építeni, mely az idők folyamán szintén nem nyújtott elegendő helyet a katonai felszereléseknek. A hadtestparancsnokság átirt tehát a városhoz, hogy a raktár kibővítése iránt intézkedjék a hatóság. A tanács a kibővítési tervezet kidolgozásával **Acél Géza** főmérnököt bizta meg aki ezt el is készítette. Ebben az ügyben e hónap 20-án délután a vegyes katonai bizottság ülésezni is fog, amelyen hivatalból és pogári részről **Kovács József** polgármester fog elnökölni a hatóságot **Szabó Kálmán** tanácsos képviseli a közönséget pedig **Abrahám László** t. főügyész és **Sárváry Gyula** t. főorvos. Az ügy előadója **Acél Géza** főmérnök lesz s tagokat küld ki az ülésre a katonai hatóság is.

× **A Stencinger ház kisajátítása.** Régi tengeri kigyója Debrecen város közigazgatásának a **Osapó-utca** és **főutca**, illetve egyháztér sarkán levő **Stencinger-ház** kisajátítása. Régióta feklalkozik vele a város, de a kisajátítás a ház jogutódai miatt is nehezen megy. A kisajátításhoz hozzá-

járulnának anyagi áldozatok árán is a szomszédos háztulajdonosok, így az iparbank, a kereskedelmi akadémia vezetősege, **Szilágyi Imre** stb. A kisajátítás ügyében hosszú idő után most újból értekezlet lesz e hónap 14-én, azaz ma, amelyen jelen lesznek **Vecsey Imre** elnöklete alatt **Acél Géza**, **Abrahám László**, **dr. Kola János**, **Zádor Lajos**, **Roncsik Lajos**, **Kardos László** és a szomszédos telektulajdonosok.

× **A borellenőrző bizottság ülése.** Debrecen város borellenőrző bizottsága ez évben első ülését e hónap 25-én délelőtt 11 órakor tartja, amelyen a legutóbbi vizsgálatok eredményét hozzák nyilvánosságra. — Nagyon valószínűnek tartjuk, hogy ez az eredmény örvendetes lesz s a mi tisztán kezelt boraink hitelét nem fogják pancsolt borok leleplezésével rontani.

× **Városi birtokok eladása.** E hó 17. árverés lesz a városházán, amelyen a város tulajdonát képező földbirtokok bérbeadása ügyében fognak dönteni. Van azonban a városnak több olyan birtoka, amely szeretne eladni. Ezeket a birtokokat árverés útján akarja eladni s ez ügyben az árverés a jövő április hó 14-én lesz.

× **Faarverelések.** A város faarverései nagyon csekély eredménnyel végződtek és értek véget a tegnapi napon. Ezért a város újból, — most már harmadikban — új árverést fog tartani a jövő héten és pedig e hónap 18-án szerdán a **Veker** pusztán, az ezt követő 3 napon 19, 20 és 21-én pedig a **Pallagon**.

Agról-ágra.

— *Alkalmi apróságok.* —

Te Deum helyett gyászmise.

Szabadságharcunk lezajlása után az Aradon vértanúságot szenvedett **Vecsey Károly** gróf honvédtábornok öccse, **Vecsey Sándor** gróf plébános pár havi meghurcoltatás után visszakért Hódmezővásárhelyre s elfoglalta parochiáját.

1851. év elején a hatóságtól szigorú rendelet érkezett az összes felekezetek lelkészeihez hogy 6 felsége születése napján ünnepélyes istentiszteletet tartsanak.

Vecsey Sándor gróf plébános, a rendelet vétele után rögtön magához hívatta **Hegedüs János** kántort s így szólt hozzá:

— **Hegedüs** ur, holnap gyászmisét monddok az aradi vértanúk lelkiüdvéért, tehát ahogyan tartsa magát.

Másnap 6 felsége születésnapján a katolikus templomban csakugyan felállították a ravatalt, körülte tizenhárom gyertyával.

A hivatalnok sereg díszruhában jelent meg a templomban s nagy meglepetéssel látta a gyászravatalt.

Nemsokára kezdetét vette a mise. A plébános nagy segédlettel, gyászmise ruhában jelent meg az oltár előtt, hogy bemutassa az áldozatot a tizenhárom vértanú lelkiüdvéért.

A kóruson felzendült a de profundis megható dallama. A hivatalnok sereg ámult-bámult de azért kitartott a gyászmise végéig.

Persze, hogy följelentették a hazafias érzelmű plébánost. El is hurcolták **Vásárhelyre** s egy havi zárda-fogságra ítélték.

KOSSUTH LAJOS

remek kivitelű képe arany keretben 44 kor. Megrendelhető: **2 koronás havi részletfizetésre** a „Kazinczy”, könyvkereskedő r. t.-nál Debreczenben. Megtekinthető: **László Albert** és **Társaság** (Hegedüs S. és Sándor I.) könyvkereskedésében.

Javul a cigány.

Szegény Fáy Lenci igen jó fiú volt, szépen hegedült, a magyar nótát senki nem tudta úgy muzsikálni mint ő, különösen hallgató nótákat. Simonffy Kálmán sok nótát füttyölt el utána és terjesztett el az országban.

A cigány elámulva hallgatta, csupa mese volt előtte, hogy egy ur tudja a szívét a hegedű hurjain megszólaltatni.

Nem is szerette ő a rossz muzsikát s a mely cigányt ő szívesen hallgatott, az büszke lehetett magára még a hegedűjére.

A Fáy Lenci nótái ma is élnek, nem volt hiú, nem igen adta ki őket, családjában és jó barátai között maradtak meg.

Evekkel ezelőtt egy pestmegyei kis faluban, hol a lovagnak pihenőt kellett tartani, néhány cserháti jó mulató legény jött össze. Névnepre utaztak. Akkor a Cserhát még nagyon zajos volt.

A hogy a faluban híre ment, hogy Fáy Lőrinc ur ott van, azonnal megmozdult a cigányváros és szépen ünnepi köntösbe bujva eljöttek a barna fiúk és rárántották az akkor divatos mexikói indulót. Százfélé vitte valamennyi a nótát.

Szegény Lenci szeretett volna megszökni, de nem akart társaságot bontani. Csak türe, csak türe.

Egy pohár bor, két pohár bor a társaság hozzá törődött a hamis hangokhoz.

Valamelyik megjegyezte: javul ez a cigány. A bor tovább jött, a cigány egyre javult a többiek, csak a szegény Lenci türe tovább ő nem igen ivott.

Egyszer azután kivette a hegedűt a primás kezéből és azzal a szóval, hogy hadd javuljon, rágyújtott a cserháti nótákra és pedig úgy, hogy egészen elhitték, hogy a cigány megjavult.

— Hadd hulljon a férgese, szolt Lenci s egymásután rostálta ki a kontrást, bőgőst s a többit is. Utóljára egészen megjavult a banda, csak maga huzta tovább.

Hej, ha valaki lekötözte volna ezeket a nótákat, nem busulnánk hova veszett a klasszikus magyar zene?

Bolygó.

Rügyfakadás.

— márc. 14.

Lanyha fuvallatu szellő szüremlik be a nyitott ablakon. Ezt vártuk már, ezután epedtünk, ilyen jó meleg, enyhe levegő után, ami kedélyünket egyszerre átváltoztatja.

Ez a tavasz felé hajló idő vidám hangulatot terjeszt és nyomában minden megváltozik. Megváltozik a természet, megváltozik az ember. A régi forma ujjal cserélődik föl. Be más az élet! Az előbbit, az unottat, hamar elfeledjük. Sietünk megválni tőle, szakítani vele. Belehajszoljuk magunkat az ujba. Ujjongva távolodunk tőle és keressük a vidámabb, a tisztább légkörű életet, mi a tavasz jöttével szintén megérkezik.

Az ablakok kinyílnak s a téli mesterségesen szagosított levegőt kieresztjük, hogy helyébe tisztább, üdébb jöjjön a szobánkba.

A nehéz kabátok zsebeit naftalinral rakjuk meg és nyugodni tesszük. Jó pihenőt kívánunk neki és mosolyogva, dalolva vesszük magunkra a könnyebbet, a szellősebbet, a világosat. Mert hát úgy illik: a vidámabb hangulathoz illő vilá-

gosabb ruhát is öltjük magunkra. Csak akkor érezzük igazán, hogy a tavaszt várjuk, azt hajszoljuk.

Az utcák benépesednek, hangos, lármás lesz a korzó Józsi nevetés, kacaj hangzik fel mindenütt, minden halandó örül, akárcsak nagy nyaromény ütötte volna a markát, mert annak tényleg lehet nagyot örülni, az ritkább valamit az nem természetes következmény, min az az enyhe időjárás.

Ennek be kell következni egy két héttel előbb vagy utóbb, de megjön. Nem marad el. Az aztán már más, hogy miképp viselkedik. Tartós-e, vagy rövidesen újból föl váltja a hidegebb, azt nem tudjuk előre. De azt, hogy megjön, azt igen.

De nemcsak az ember örül ennek a változásnak, az egész természet, a mindenség egyetemben.

A meleg napsugár kifakasztja a fák rügyeit és rövidesen a kopasz szürkeséget élénk zöld szín váltja föl. Máris több helyen levelesednek a fák, meg a bokrok. A meleg talajból millió meg millió apró bogár jön a felszínre. Mintegy varázsütésre megelevenedik a nagy mindenség, minden élni, virulni akar.

Ez a természet csodás nagy ereje, mit az emberi elme még el nem lehetett, hogy maga álljon oda mesternek és maga hajtsa végre a nagy átalakulást, mit a természet az egyszerű napsugár büvölő erejével megcselekszik. Kicsi, törpe ehhez az ember. Semmi hozzáképest. Ezt el nem lopja. Eléd, vidul minden, nemsokára dalos madarak fészkelnek az eresz alatt és a szellő virágillatos levegőt hajt majd tova...

H I R E K.

N a p l o.

Iparmúzeum nyitva minden vasárnap és ünnepe-
napon d. e 9—12-ig.

Márc. 14. Az Egyetértés dalegyesület hazafias-
estéje a Margit-fürdőben.

Márc. 14. A Kossuth-dalkör estéje.

Márc. 14. A Csokonai-kör Rákóczi-estéje.

Márc. 15. A községi iskolaszék alakuló ülése
d. u. 4 órakor, a városházán.

Márc. 15. A Petőfi-dalkör hazafias ünnepe.

Március 17. A jog- és pénzügyi bizottság ülése
d. u. 3 órakor,

Márc. 18, 19 és 20. Képviselőválasztók össze-
írása a városháza nagytermében délelőtt
9—12. d. u. 3—6-ig.

Márc. 20. és 21. Finn-esték a színházban.

Márc. 22. Az István gőzmalom közgyűlése.

Márc. 26. Városi közgyűlés délután 3 órakor,

Márc. 29. Az ügyvédi kamara közgyűlése.

Márc. 29. A Petőfi dalkör évi közgyűlése.

Márc. 29. A debreceni tisztviselők önszegélyző
egyletének közgyűlése a Jogász és tiszt-
viselőkör helyiségében d. e. 11 órakor

Ápril. 8—18. Műkedvelők tárlata a városházán.

Április 5. A gazdasági egylet közgyűlése d. e.
9 órakor.

M á r c i u s 15.

A magyar szabadság születése nap-
ját megünnepli Debrecen társadalmának
minden rétege. Ujabbán következő ün-
nepségekről kaptunk értesítést:

A kereskedő ifjak társulata 15-én
délután 5 órakor ünnepel a kereskedő
társulat dísztermében. Az ünnep műsorát

a következő számokból állította össze a
rendezőség: 1. Himnusz: előadja a Dal-
kör. 2. Megnyitó: tartja Dr. Abrahám
Dezsd. 3. Prológ: Fűzi Antaltól, előadja
Schultz Ede társ. tag. 4. Talpra magyar:
szavalja Kroh Vilmos társ. tag. 5. Talpra
magyar előadja a Dalkör. 6. Március
15. Ábrányi Emiltől, szavalja Szücs Mar-
git k. a. 7. Kossuth-dal: énekli Kulesár
Gyula társ. tag. 8. Szózat: előadja a
Dalkör.

A debreceni felső kereskedelmi iskola
ifjusága délelőtt 9 órakor tartja hazafias
ünnepét az intézet dísztermében. A mű-
sor következő: 1. Himnusz vegyeskar,
zongora és zenekar kísérettel. 2. Meg-
nyitó beszéd, tartja Szathmáry J. ifj. el-
nök. 3. Nemzeti dal szavalja: Lefkovi-
cs A. középső oszt. tan. 4. Jer édes sza-
badság Kándeltől; Előadják a női keresk.
tanf. növendékei. 5. Március 15. irta, s
felolvassa: Fischer V. felső oszt. tan. 6.
Losonc végromlása előadja a zenekar,
cimbalmon kíséri Patav Etelka női keresk.
tanf. növ. 7. Riadó Czuczor G-től sza-
valja: Szathmáry J. felső oszt. tan. 8.
Szabadság ünnepén Bene F-től szavalja:
Fried S. középső oszt. tan. 9. Magyar
ábránd Hubaytól, előadja hegedűn Engel
L. zongorán kíséri Fenyő J. felső oszt.
tan. 10. Március 15. Farkas S.-től sza-
valja Kertész K. felső oszt. tan. 11. Elj
őseink hazája előadja az ifj. énekkar.

A kath. iskolák ünnepe. Svetits inté-
zet növendékei szintén méltó módon ün-
nepelik meg a nagy nap évfordulóját.
Ünnepi műsoruk a következő: 1. Him-
nusz. Énekli a tanítónőképzői énekkar.
2. Ünnepi felolvasás. Irta és felolvassa:
Friedmann Berta IV. o. növ. 4. Kálóczy:
Talpra magyar. Énekli a tanítónőképzői
énekkar. 5. Nincsen párja a magyarnak
Várossy Mihálytól. Szavalja Trieska Mar-
git III. o. n. 6. Szózat Énekli a tanító-
nőképzői énekkar.

Ezenkívül külön-külön ünnepély lesz
az elemi fiú- és leányiskolákban, mely
hazafias dalokból, szavallatokból és a nap-
méltatásából fog állani.

Belépő díj egyik fentemlített ün-
nepre sincs.

* **Felhívás az iparosokhoz.** Az ipartes-
tület vezetősége ezúton hívja fel az ipa-
rosokat, hogy március 15-én vasárnap
délelőtt fél tíz órára az ipartestület he-
lyiségében gyűljenek össze. Innen fog-
nak testületileg átvonulni a városháza
udvarán tartandó nagy népgyűlésre, hol
Tóth Kálmán ipartestületi elnök fog ki-
fejezést adni az iparosok érzelmeinek.

* **Kamarai titkárok értekezlete.** Buda-
pesten az ottani keresk. és iparkamara
helyiségében e hónap 15-én a kamarai
titkárok értekezletet tartanak, hogy közös
megállapodásra jöjjenek a külföldi keres-
kedelmi szerződések tárgyalási munká-
jára nézve. Az értekezleten Debrecenből
Szávay Gyula titkár vesz részt.

* **Uj járásbíró.** Ő felsége a király dr.
Nagy Kálmán belényesi kir. járásbírósi
albíró kinevezte a gyulai járásbíróshoz
kir. járásbíróvá. Dr. Nagy Kálmán hosz-
szabb ideig volt Debrecen társadalmának
közkezdveltségben álló tagja s így kineve-
zése széles körben fog örömet kelteni.

* **A magyar malomiparosok** Debre-
cenben március 18-án nagygyűlést tart-
nak, melyen Farádi Vörös László volt
keresk. miniszteri államtitkár fog elnö-
kölni.

* **A finn esték.** A finn estéket rendező bizottság tegnap délután Vecsey Imre főjegyző s illetve Gulyás István dr. elnöke alatt ülést tartott, a melyen jelen volt Popini dr. a nyiregyházi nyelvtudós, tanár és Makó Lajos szinigazgató, az esték főrendezője is. Gulyás István dr. örömmel jelentette a bizottságnak, hogy a műsorban felvett *Olaf lovag* névű néma nagy élőképéhez Debrecen szép asszonyai s leányai közül számosan jelentkeztek s így valószínűleg ez lesz a műsor legvonzóbb pontja. A főpróba 20-án az első előadás napjának délutánján lesz. Oláh Károly tanácsos, Budapestről táviratban jelentette ki elmaradását az ülésről. A színészegyesület nagygyűlésének ugyanis oly fontos folytatolagos tárgyai vannak, a melyek miatt kénytelen volt Budapesten maradni a nagygyűlés végéig.

* **Ráth Károly emlékére.** A debreceni keresk. és iparkamaránál a Ráth Károly emlékének megörökítésére folytatott gyűjtéshez ujabban a következő adományok érkeztek: Szedlák József kamarai tanácsos 5 kor. H. bőszőrményi ipartestület 7 kor. 60 fill. N. szőlősi ipartestület 5 kor, összesen 17 kor. 60 fill. Ezzel együtt a gyűjtés összege 375 kor. 58 fill.

* **Pénz és hazafiság.** Tegnap a Szabadság hirovatában szóvá tettük azt a különös debreceni szokást, hogy a hazafias, nemzeti ünnepeket egyes körök, társulatok belépő díj mellett rendezik. Erre a megjegyzésünkre Kardos Albert dr. a Csokonai-kör páratlan buzgóságu titkára a következőket írja nekünk:

A „Szabadság“ tegnap szelid megrovásban részesíti a többi egyesületekkel együtt a Csokonai-kört is, a miért mai Rákóczi-emlékünnepeknél még tagjaitól is belépti díjat szed. A megrovásra ezuttal a Csokonai-kör nem szolgált reá, mert már ünnepén nemcsak lelkesedéssel hanem pénzzel is akart áldozni a hazafiságnak. — Nagyobb összeget szeretne ugyanis juttatni a kassai Rákóczi-szobor javára, ezt pedig nem teheti másképp, mintha szeliden megadóztatja tagjait s azokkal egygyütt a debreceni művelt közönséget e nemes, e hazafias célra.

Debrecen, 1903. március 14.

Kiváló tisztelettel

Kardos Albert

a Csokonai-kör titkára.

* **Geréby Fülöpné halála.** Tegnap már megemlékeztünk özv. Geréby Fülöpné haláláról, mely városszerte nagy részvétet keltett. Tegnap adta ki a család a gyászbeszéd alkalmából a következő jelentést: Fájdalomtól megtört szívvel hozzuk tudomásra, hogy forrón szeretett édes anyánkfő nagyanyánk, illetve testvérünk és anyósunk özv. ötömösi Geréby Fülöpné Gajzágó Róza, folyó március hó 12-ik napján, életének 57-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. A megboldogultnak földi maradványa folyó év március hó 14-ik napján délután 3 órakor fog a r. kath. szertartás szerint, a Deák-Ferenc-utcai 13-ik számú háztól, a szent-anna-utcai sírkertben fekvő családi sírboltba örök nyugalomra tétetni; lelki üdvéért pedig az engesztelő szent mise áldozá-

folyó márc. hó 16-ik napján hétfőn délelőtt 9 órakor fog a szent-anna-utcai róm. kath. templomban az Urnak bemutatni. Gajzágó Béla és neje Geréby Ilona gyermekeikkel, Gajzágó Kálmán és neje gyermekeikkel. Engesszer Pózsef és neje, Geréby Irma gyermekeikkel, Benes Nándor és neje Geréby Gizella gyermekével. Hitter Lajos és neje Lipovnicky Anna gyermekeikkel, Hitter István Mária és Lajos, Geréby Pál, Geréby György, Geréby Fülöp, a nokája Hitter Milán.

* **Fácántenyésztés a Cserén.** Európának egyik lennemesebb szárnyas vadját, a fácánt meg akarják honosítani a nagyerdőn. A gyönyörű állatok törzse tegnap délután érkezett meg. Ugyanis a földmivelésügyi miniszter 2 pár fácánt küldött ajándékba a debreceni vadásztársulatnak, hogy megindítsa a társulat által régóta tervbe vett fácántenyésztést. A fácánokat tegnap este vitték ki a Cserére Orosz Sándor főszolgabíró, a társulat tevékeny elnöke, Kun Mihály ügyvéd társulati ügyész és többen — s ott szabadon bocsájtották.

Egyben megbízást adott a társulat Thieszen Arthur egyleti tagnak, a szárnyasok kiváló ösmérőjének, hogy 30 darab tenyészképes fácánt vásároljon az egylet számára.

A debreceni vadászterület értéke és milyensége pedig tetemes százalékkal növekedik, ha sikerül meghonosítani a gyönyörű és nemes szárnyasokat.

* **Kinevezés.** A magy. kir. pénzügyminiszter a debreceni kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez beosztott Madarász Sándort, Hajdúvármegye tb. alszámvevőjét kinevezte ideiglenes minőségű m. kir. pénzügyi számviszté.

* **Halálozások.** A tegnapi nap folyamán elhaltak: Maczorlig Margit ev. ref. 13 hónapos, Golyán Mária róm. kath. 14 éves, Alföldi Róza ev. ref. 5 éves, Balogh Dezső ev. ref. 6 éves, Mandel Ignác névű 57 éves.

* **Állatkedvelők és tenyésztők figyelmébe.** A vadász és zoológiai társulat az országos baromfitenyésztő egyesülettel szövetkezve elhatározta, hogy április hó 20-ától kezdődő napokon országos kiállítást rendez Budapesten. — Értesülésünk szerint a kiállításon tevékeny részt fog venni a Debrecenben újonnan megalakult baromfitenyésztő egyesület is.

* **A hírlapbélyeg.** A Magyar Ujságkiadók Országos Szövetsége tudvalevően Vadnai Henriknek, a szövetség választmányi tagjának s a Pesti Napló kiadóhivatali igazgatójának kezdesére mozgalmat indított a hírlapbélyegek árának leszállítása érdekében. Ennek a mozgalomnak szélesebb hullámairól számol be az Ujságkiadók legutóbbi választmányi ülésén Zilahi Simon szövetségi elnök a következőképpen:

Érdekes jelenség volt, hogy Vadnai Henrik kollégánk indítványa a hírlapbélyeg árának leszállítása tárgyában, nem áll egyedül, hanem az egész külföldi sajtó szándéka is, sőt a berni sajtókongresszus referense a mi Szövetségünkől kért adatokat, s így a nemzetközi sajtóegyesület a mi viszonyainkról. Tehát, bár gyakorlati eredményt még nem tudunk fölmutatni, de csatlakoztunk ebben

a fontos ügyben a nemzetközi agitációhoz. A postai és pénzügyi körökben igyekeztünk érdekeinknek érvényt szerezni: az elintézés kérdése nem rajtunk mulik: ma még az ország pénzügyi helyzetére hivatkozhatnak az irányadó körök, mely egyelőre az engedelményeket pénzügyi tekintetből nem engedné meg, mert ez sok százezer korona hiányt jelentene az állam budgetjében. De azért mi lankadatlanul foglalkozunk a dologgal és bizonyos, hogy előbb utóbb jó ügyünknek érvényt fogunk szerezhetni.

* **Időjárás.** Meteor írja lapjában: A múlt héten a foltok uralkodtak a Napon keresztetű pályájukon azonban nem találkoztak, hanem mielőtt e találkozás megtörténhetett volna, eltűntek a Nap középe táján. A foltoknak ezen uralkodása jelzéseinek megfelelőleg, nekünk enyhe, kellemes, meleg időt hoztak általában, amidőn azonban szakadozni, tünekedni kezdtek a február 28-iki és március 1-iki esomópontok hatása alatt. Így a találkozásukhoz kötött esős idő a hét végével nem is következett be, pedig e hét közepén elég erős felhőzet képződött. A jövő hét már változatosabb lesz, de még mindig első fele elég enyhe, a 10-iki és 13-iki esomópont hatása alatt a régóta várt esapadékot is megkapjuk, sőt már a 10-ikét megelőzőleg is jöhet eső, különösen ha a mindinkább növekedő hold nem lesz képes a keletkező felhőzetet megemészteni. A jövő hét vége már hűvösebb időt hoz, amit még a 18-iki enyhébb jellegű esomópont enyhíteni fog, e hónap leghűvösebb, sőt hidegnek is ígérkező napjai a 24-iki esomópont körül lesznek. A hónapnak még hátra lévő esomópontjai 13., 15., 18., 21., 22., 24., 26., 29., 31-ikére esnek, hol a 13., 18., 24., 29-ikiek erős hatásuk lesznek s nagyobb részt hideg jellegűek.

* **Péntek — 13-ika.** A babonás emberek ugyancsak savanyu ábrázattal bujtattak ki tegnap az ágyból. Péntek is, 13-ika is, na iszen szép nap lesz ez! — Persze a harisnyakötőm elveszett, hja! péntek, 13-ika! — A kávé megégette a nyelvemet, hja! péntek és 13-ika! — Ráültem a cilinderemre, hja persze! — Nem szelel a szivar — no hisz az természetes! — Istenkém, istenkém, csak már ezen a napon lennének túl!

Pedig éppen olyan jámbor nap volt mint a többi. Még csak nagyobb szabású szerencsétlenség sem történt. Persze erre meg az ujságíró mondja: Hja, semmi sem történt ezen a komisz napon, nem hiába péntek is, 13 is!

* **A francia pezsgő titka.** Egy szaklapból olvassuk, hogy a magyarországi forgalomba kerülő s vidámságot okozó francia pezsgők egyrésze magyar pezsgő. Ami a manipulációt illeti, azt nem a vendéglősök, hanem a franciaországi pezsgőgyárosok csinálják, bizonyosságul annak, hogy ezek az urak az üzleti élelmesség magaslatán állanak. Addig, amíg a magyar pezsgők készítése módja nem volt kifogástalan, a francia gyárosok ott készült, valóságos pezsgőt küldtek Magyarországra, hűségezen fizetve a szállítási díjat és a vámot. Mostanában azonban, amikor a nálunk magyar borból készített pezsgők éppen olyan jó minőségűek mint a francia pezsgők, más eljárás-hozzó lyamodtak. Azt eszelelszik ugyanis hogy hazai pezsgőgyárosaink készletének egy részét megvásárolják és saját címkékkel látják el, hogy azután jó cégük jegyével áruba bocsássák és eladják. Ily módon sem szállítási díjat, sem pedig

vámot nem fizetnek s az olesón megvett pezsgón drága pénzen adnak tul, nagyobb haszonhoz jutva, mintha saját készítményükkel rukkólnának elő. A jó magyarok akik abban a nagyvárosi hóhortban szenvednek, hogy a francia pezsgőt a magyartól meg tudják különböztetni, persze vígan fizetik meg a magasabb árakat és lóvátéve pártolják a hazai ipart. — Az élelmes francia pedig nevetve rakja zsebre a hasznót, mely akkor is kijár neki, mikor magyar pezsgővel vidámitja a hazafias érzelmű busuló magyart.

* **Magyar tánc az ifjuságnál.** A csárdást kivéve a magyar táncok egyre gyerebben fordulnak elő a táncereken. A magyar táncok jogáért szállt sikra a debreceni főiskola ifjuságának egy része hitanhallgatók és jogászok. Magyar táncokat tanultak addig, s most e hónap 26-án a Bika szálló disztermében táncestét tartanak, a melynek tisztajövedelmét jótékony célra fogják fordítani. A táncestélyre belépti díly személyjegy 2 korona. Páholy jegy 6 korona.

* **Rosszul sikerült koczikázás.** Pitroff Gyula földesi gépész egyfogatu kocsiján behajtatott a községbe hogy ott egy ismerősét meglátogassa. Ismerősének marasztására hosszabb időt töltött ott, s megbizta a háznál levő két tanoncot Blum Miksát és Fekete Kálmánt, hogy addig ügyeljenek a lóra. — A gyerekek hamarosan megunták a felügyeletet, s elhatározták, hogy titokban koczikáznak egyet. Felültek a kordéra, s kihajtottak az udvarból. Az ideges természetű ló azonban megvadult az összevissza ráncigálástól, vágatni kezdett, s belerohant egy árokba. A kocsi felfordult, a gyerekeknek szerencsére semmi bajuk nem történt, a szegény ló azonban eltörte egyik első lábát. — Mivel a lovat többé nem lehet használni Pitroff Gyula feljelentést tett a bűntalan tanoncok ellen.

* **Presbiteri ülés.** A D. U. reggel megjelenő napilap tegnapi számában beszámol egy presbiteri ülésről, melyet tegnapelőtt délután tartottak meg Kiss Aron ref. püspök és Simonffy Imre főgondnok elnöklése alatt, elintézve ezeket és ezeket a fontos tárgyakat.

Az érdeklődőkkel kötelességünk tudatni, hogy a D. U.-ban leirt presbiteri gyűlést a megjelent presbiterok kis száma miatt nem tartották meg, annál kevésbbé intéztek el egyházi ügyeket. Az elmaradt presbiteri ülést 16-án, hétfőn délután 4 órára tűzte ki az egyház vezetősége.

* **Nyilvános köszönet.** A főiskolai ifjuság részére a március 15-diki ünnepélyek alkalmával viselendő nemzeti színű kokárdákat adományozó Nánássy Gabriella Róth Celli, Oláh Juliska és N. N. urleányok fogadják szíves adományokért ez uton őszinte köszönetünket. A rendezőség.

* **A lakodalmi birka.** Barna Jóska juhász kedveskedni akart az apósának, ki egyik leányát adta férjhez. A lakodalom napján beállított hozzá, vállán egy szép fehérkis báránnyal.

— Hoztam a lakzira! — mondta a derék juhász s lekanyarította a válláról a remegő jószágot. — A lakodalmi atyafiság megörült, leölték, jóízűen el is fogyasztották a friss báránnyt.

— Mé nem szótak, hogy köll, lett volna több is, — dicsékedett Barna Jóska.

A báránnyalokomának azonban furcsa epilógusa lett. Sipos Gyula kabai gazdálkodó jelentést tett a csendőrségen, hogy ellopták egy bárányt. Nyomozást indítottak, melynek során kiszült, hogy a bá-

rányt bizony a derék Barna Jóska emelte el. Barnát lopásért, rokonságát pedig orgazdaságért jelentették fel a járásbírósnál, sőt most erősen gyanuba fogták az enyveskezü juhászt egy másik bűnygyben — ugyanis nemrég Bálint József kabai gazdálkodótól hajtottak el ismeretlen tetűzek 17 darab bárányt. A nyomozás most ebben az irányban folytatják.

* **Veszedelemes vendég.** Klein Izrael kabai korcsmaroshoz betért Borbély Mihály gazdálkodó. Pálinkát kért, pedig már erősen látszott rajta az ital ereje. A gazda hozott is pálinkát, 16 esztendő leánya pedig lámpát tett az asztalra. A berugott ember lelökte a lámpát a földre. A leány azt gondolva, hogy Borbély véletlenségből ütötte le a világot, más lámpát gyújtott s a becsipett gazda asztalához ment. Még oda sem ért, mikor Borbély felugrott, kiverte a lány kezéből a lámpát. A lámpa összetört, a kiömlő petróleum meggyulladt s már a leány ruhájába kapott a tűz, mikor az elősiető házbeli eloltották. A garázdálkodó gazdálkodót kidobták és feljelentették.

x **Mindenki tudja,** hogy a Mauthner féle impremált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak készletei a legnagyobbak és árai igen olesők.

x **Elismert legszebb hölgy és gyermek fényképek** Némethi József fényképész műtermében készülnek (Piac-u. 42.)

x **A tavaszi idényre remek férfi divat** újdonságok érkeztek, u. m. a legelőkelőbb gyártmányu férfi, fiu, és gyermek kalapok és sapkák chickes nyakkendők 1 koronától feljebb, színes és fehér divat ingek: kézelők és gallérok, Budapesti kizárólag finom férfi cipők, kitűnő kötött férfi harisnyák, esernyők, sétabotok és francia illatszerek a legnagyobb választékban olesó szabott áruk mellett beszerezhetők Fekete Jakab elsőrangú urdivat termében. Debrecen, főtérek kistemplom mellett.

* **Tanulók kerestetnek.** László József könyvnyomdájában (Csapó utca 9. sz. a. tanulók felvétetnek.

EGYHÁZ és ISKOLA.

Alapvizsgálatok a jogakadémián. A javító és pótló alapvizsgálatok idejűl az akadémiái tanári kar e hónap 16—22 napjait tűzte ki. A vizsgákra eddig 27 hallgató jelentkezett.

Egyházi gyűlés a kistemplomban. Március 21-én délelőtt 10 órakor egyházközségi közgyűlés lesz a kistemplomban. A gyűlés tárgysorozatát egyébként külön meghívóban is közli az egyházi hivatal az érdekeltekkel.

EGYLET.

A gazdasági egylet ülése. Debrecen város gazdasági egylete — mint már jelezük — április 5-én közgyűlést tart. Az elnökség most ezuton is tudatja az egylet választmányi tagjaival, hogy ezt megelőző napon a városháza kis tanácstermében választmányi ülés lesz, a melyen a közgyűlés elé kerülő tárgyakat készítik elő.

SZINHÁZ.

Színházi műsor:

Márc. 14. szombaton: *Bob herceg*. daljáték.

Márc. 15-én vasárnap: délután *Nőemancipáció*, énekes bohózat, este *Aranylakodalom*, látványos színmű.

— **(Aranylakodalom.)** A színház március 15-két az *Aranylakodalom* előadásával ünnepli meg. Beöthy László és Rákosi Viktor e látványos történeti színjátékában részt vesz az egész személyzet. Mikulákot a társulat új tagja Iványi Antal fogja játszani, a ki ezt a kitűnő szerepét a Magyar Színházban hetvennél több ízben játszotta nagy sikerrel.

TÁVIRATOK.

A király és a sajtó.

Budapest, március 13. (Saját tudósítónk távirata.) A Magyar Nemzet jelelenti: A tegnapi udvari ebéd után történt beszélgetésekről a mai lapok részleteket közölnek, melyek nem felelnek meg a valóságnak. Az illető képviselők határozottan tiltakoznak az ellen a közlés ellen, annál inkább, mert olyan szavakat adnak a király ajkára, melyeket soha sem mondott.

(Erre a távirati híradásra van egy pár szó megjegyzésünk. Rég tapasztaljuk, hogy a sajtó nem veszi figyelembe Deák mondását: az újságnak mindent szabad, csak hazudni nem. Valósággal underítő az az üzérkedés, a mit utcán árult lapok a hűhós hazugságok terjesztésével vakmerően és büntetlenül elkövetnek. A szóban forgó beszélgetést azonban ezuttal a kormányhoz közel álló komoly lap közölte. Ezért hittük el mi is és méltattuk a Szabadság vezető helyén. Szomorú és lealázó a sajtóra, ha már ily komoly forrásnak sem lehet hinni. Szerk.)

Sándor Pál

összeférhetlensége.

Budapest, márc. 13. (Saját tudósítónk távirata.) Az összeférhetlenségi bizottság ma délutáni ülésén visszautasította Sándor Pálnak önmaga ellen tett bejelentését, mert a bejelentett eset összeférhetlenségi eset alapjául nem szolgálhat.

Molnár János visszavonul.

Budapest, márc. 13. (Saját tudósítónk távirata.) Molnár János orsz. képviselő a néppárt vezető embere legközelebb lemond a néppárti iroda vezetéséről. Ok: küszöbön álló kanonoki kinevezése. A néppárti iroda vezetését Csernoch kanonok, képviselő veszi át.

Ismét Giron és Lujza.

Budapest, márc. 13. (Saját tudósítónk távirata.) Brüsszeli távirat szerint Giron megcáfolja kolostorba vonulásának hírét, s kijelenti, hogy Lujza hercegnő lobetegedése után elveszi. Esküvőjük után kivándorolnak Amerikába.

Gabona tőzsde.

Budapest, márc. 13. (Saját tudósítónk adatai.) Buzakinálat mérsékelt, vételkedv gyöngé. Lanyha irányzat mellett 12,000 méter mázas került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonanemek változatlanok. Idő. szép.

Buza áprilisra	7.62-63.
„ májusra	7.49-50.
„ októberre	7.49-50.
Rozs áprilisra	6.75-76.
„ októberre	00-00.
Zab áprilisra	6.09-09.
„ októberre	00-00.
Tengeri májusra	6.08-10.
„ júliusra	6.15-16
Repce augusztusra	11.90-12.00

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Erdőőr és faorzó. A télen történt, hogy Simonyi Pál erdőőr az őrizetére bízott erdőben észrevett egy vámospéresi embert, Dobos Józsefet, amint nagyobb köteg fát elakart szállítani. Az erdőőr rákiáltott Dobosra, ki erre ledobta a faszórt s fejszójét felragadva Simonyinak rohant. A megtámadott Simonyi lekapta fegyverét s a lábába lőtt támadójának, ki rögtön összeesett. Tegnap nyert befejezést a fenti erdei jelenet a kir. törvényszék tárgyalási termében. Mindkét fél vádlottként szerepelt, Dobos József hatóság elleni erőszak, Simonyi Pál pedig súlyos testi sértés büntetével lévén vádolva. A bíróság hosszabb tárgyalás után vétségé szállította a vádat s Dobos Józsefet 14 napi fogságra, Simonyi Pált pedig 1 havi fogságra, 20 korona pénzbüntetésre és 156 korona kártérítésre ítélte. A kir. ügyész megnyugodott az ítéletben, a két vádlott azooban megfellebbezte.

LEGUJABB.

Budapesti tudósítónk híradása.

Bubics püspök 83 éves. Kassa agg egyházfeljedelme, Bubics Zsigmond dr. titkos tanácsos e hó 17 én el születésének 83-ik évfordulóját. Ezt a napot a kassai egyházmegyében méltó módon fogják megünnepelni. A jótekonyságáról és művészetpártolásáról közismert tudós főpásztor, teljes testi épség és lelkirugónyság közepette fiatalos munkakedvvel látja el egyházmegyei kormányzását és e mellett ideje jut arra is, hogy mint történetíró irodalmi téren is serényen munkálkodjék. Az ősz egyházfeljedelmet születésnapja alkalmából, máris igen sokan keresték fel őszinte szerencsekívánataikkal.

Bittó István temetése. Bittó István Magyarország volt miniszterelnökét tegnap temették el nagy részvét mellett a pozsonymegyei Sárosfán. A temetésen jelen volt a megye egész előkelősége, a gyászolók közt pedig özv. gróf Batthyányi Józsefné, Pongrácz Frigyes gróf, Pálffy Béla és Korniss Károly grófok stb. A beszentelést Bartal László esperesplébános végezte, mely után a nagy halottat elhelyezték a családi sírboltba. A temetésen a kisbirtokosok Országos Földhivatalintézetét, melynek az elhunyt elnöke volt — Imrédy Kálmán udvari tanácsos vezérigazgató képviselte.

Színészek nagygyűlése. Fővárosi tudósítónk jelenti: Az országos színész-

egyesület tegnapi, folytatólagos gyűlésén Szalkay Lajos miskolci szinigazgató ismeretes ügyét tárgyalták. Szalkaynak védelmére keltek Liptai Károly és Márkus József, többen azonban élesen elítélték. A gyűlés, melyen Komjáthy János elnökölt, a tanács javaslatát fogadta el s Szalkayt 1000 korona pénzbüntetéssel sújtotta. Apróbb egyesületi ügyek elintézése után a nagygyűlés a tegnapi napon véget ért.

Rablók egy gör. kath. egyházi pénztárban. Az ungvári gör. kath. egyházmegyei pénztárt vakmerő rablók látogatták meg pár nappal ezelőtt. Átfürészelték a nehéz vasajtó kereszt záróvasait, s beléptek a pénztári iroda helyiségébe, hol azonban a pénztárnok gondossága folytán csak csekélyebb értékű birtokába juthattak, mert a nagyobb összegek erős Wertheim szekrényekbe voltak elzárva, miknek feltöréséhez már nem volt idejük a rablóknak. Az iroda helyisége mellett alvó szolga ugyanis felébredt a pénztárból hangzó motozásra, és rosszat sejtve kilőtt szobájából. A lövés zajára megugrottak a rablók, kik négyen voltak, s üldözőik elől a vár falán keresztül nyomtalanul elmenekültek. — Csak néhány éve hogy két vastag fal áttörésével igyekeztek a rablók hozzájutni az egyházi pénztárhoz, de akkor sem sikerült. Most is csak csekély értéket tulajdoníthattak el. A pénztárnok iróasztalának fiókját törték fel és dézsmálták meg, elemelve mintegy 18 korona aprópézt, 47 korona értékű bélyeget és egy értékes szivartárcát. — Hivatalos pénzben semmi károsodás nem történt.

VÁROSI SZÍNHÁZ

Ma szombaton, márc. hó 14-én; bérlet (C)

BOB HERCEG

Regényes nagy daljáték 3 felvonásban.

S Z E M É L Y E K :

A királynő	Havasi Szidi.
György herceg, fia	Felhő Rózsi.
Viktória hercegnő, a királyné udvarhölgye	Püspöky Rózsi.
Lord Lancaster, gárdakapitány	Mezei Andor.
Pompoinus, a herceg nevelője	Krémer Jenő.
Hopmester	Nagy Dezső.
Táncmester	Virágháty L.
Testőrnagy	Pápay Lajos.
Mary	Adamek Irm.
Elsie	Székely Ilona.
Tom bátya	Szalay Károly
Annie, a leánya	Krémer Lili
Plumpudding, borbély	Szilágyi A.
Gipsy, fűszeres	Márton Miklós
Pickwick, koresmáros	Farkas Béla
1-ső) testőr	Miklósi János
2-ik)	Juhász János
1-ső) asszony	Szabóné
2-ik)	Kendi Piroska
1-ső) násznagy	Irmay Béla
2-ik)	Vámos Jenő

Holnap, vasárnap két előadás : Délután félhelyárakkal, bérletszűnetben

Nőemancipáció,

Énekes bohózat 3 felvonásban.

Este, rendes helyárakkal, diszeldadásul :

Aranylakodalom.

Látványos alkalmi játék 4 felvonásban

!! Uj szenzáció !!

o o o kézi munka o o o

Csak most lett forgalomba bocsájtva, ne mulassza el senki megtekinteni . . . . .

Füstös testvéreknél.

1807 1903.

Árverési hirdetmény.

Debreczen város tulajdonához tartozó Dégenteld téri óvodánál levő bolthelyiség 1903. évi június hó 30. napjától számított 6 évre.

továbbá a „Dobozi“ féle ház alatti Piacz-utcai két bolthelyiség előbb együttesen, sőt az árverelő kivánságához képest külön-külön is megkísérendő nyilvános árverésen 1908. évi május elsejétől számított 6 egymás utáni évre,

1903. évi márczius hó 17-ik napján délelőtt 9 órakor a város székházának közgyűlési termében tartandó nyilvános árverésen bérbé fog adatni.

Ezen árveréshez a bérelni kívánók azon megjegyzéssel hivatnak meg, miszerint az árverési feltételek a hivatalos órák tartama alatt a városi számvevőség-nél előzetesen is megtekinthetők.

Debreczen, 1903. február hó 16.

A városi tanács.

3323.

1903.

Árverési hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város tulajdonát képező Hatvan-utcai ökörtalmas 61 hold 1588 □-ól és fűzfa esőszház mellett 15 hold területű föld az 1903 évi márczius hó 17-én d. e. 9 órakor a városháza nagytanács termében tartandó árverésen haszonbérbe adatni fog. Árverési szándékozók az árverési feltételeket a számvevőség-nél a hivatalos órák alatt megtekinthetik. Tartoznak az árverezés alkalmával a kiáltási ár 10 %-át készpénzben, vagy értékpapírban az árverelő bizottság kezéhez letenni.

Debreczen 1903. márczius 9.

A városi tanács.

Szőlőlugast ültessünk

minden ház mellé és házi kertjeinkben.

Erre az időre nem minden család alkalmas, (hár mind kassai terméskészítő) nagyobbrésze ha megérke, természetesen nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugast ültessünk

alkalmas fajokat ültették, amelyek először elatják hazukat az egész országban idején a legkiválóbb munkásságot és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s minden oly ház, melynek háza mellett a legkiválóbb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legreményesebb díszé anélkül, hogy legkevésbé helyet is el foglalna az egyébre használható részekből. Ez a legkiválóbb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetése vo. atkozó miniszteri rendeleti katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetnek meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja. E mellett első szőlőtrágyatétel Nagy-Kágya, u. p. Székelyudvarhely.

Üzlet áthelyezés miatt

az összes raktáron lévő föld-, valamint

olajba törött kész festékek, parkett vikszok, szoba padló-lakkok

ugyszintén mindennemű o o o o o o o o o o lakk különlegességek

Fazekas Kálmánnál

bámulatos olcsón

árusítatnak

Debrecen, Hatvan-utca 4. sz.

A Takarékos és Hitelintézet

közhirre teszi, hogy a betétkamatlábát

1903. márczius 20-tól 4⁰-ban

hosszabb bennhagyás esetében

4¹/₄⁰-ban

állapította meg.

Az igazgatóság.

Miért szenved? mikor önnek a biztos gyógyulásra a legrégebbi sebeknél is kitérés van és majd nem mindig elkerülhetni a fájdalmas operációt vagy amputálást, ha

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi centifolia-kenőcset

használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatással van a fájdalom enyhítésében pedig elérhetetlen. Valódi centifolia-kenőcset használják: a gyermek ágyasok mellbajánál, melkeményedésnél, vörhenynél, mindenféle régi bajnál, sebeknél lábakon csontokon, sebeknél, sócsusz, dagadt lábknál is; ütött, szart, lött, vágott és roncsolt sebeknél; az idegen testek kiválasztásánál, mint üveg és faszilánk, homokdara, tövis stb; mindenféle daganat kinövés, karbunkulus, uj képződmények, valamint ráknál körömméregnél körömdaganatnál, hólyagnál, menéstől kibebbedet lábknál. Eget sebek minden nemét, fagyott testrészek, a betegek fekvéstől eredt sebeit a nyakon támadt daganatot, vérdaganatot, fülbajt és a gyermekek sebesedését stb, stb. Szétküldés csak az összeg előzetes beküldése ellenében. 2.

tégely csomagolással, postaköltséggel és szállító levéllel együtt 3 50 fillér. Számtalan elismerő bizonyítvány eredetiben megtekinthető: Mindenkit óvok hamisítványok vételétől és kérem vigyázni hogy minden légyen a cég „Órangyal-gyógyszertár Thierry (Adolf) Limited Pregrada beégetve legyen.

THIERRY A. gyógyszerész

balzsama és centifolia-kenőcse.

E két gyógyszerében felülmulhatlan szer, sohasem romlik el ellenben minél régebb lesz, annál értékesebb és hatatosabb, és sem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában küldhető. Majdnem mindig van hatásuk és segítenek, legalább az orvos megérkezéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy efféle sokszorosai ajánlt hasonló, de hatástalan szereket használni, melyekért csak legfeljebb a pénzt dobjuk ki hanem maradjunk csak e mellett a két régi elismert jó, olcsó, megbízható, amellé teljesen ártalmatlan, világhírű szernek, melyeknek minden családnál találhatónak kellene lenni. Ahol a fent ismertetett védjegyekkel valódián kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és címezni.

Thierry (Adolf) Órangyal-gyógyszertára Pregrada

Rohitsch Sauerbrunn mellett.

Közp. raktár Budapest; Török J. gyógyszerész Zagrábban; Mittebach S. gyógyszerész és Bécsben; Brady C. gyógyszerész

Mandel Ignác úgy a maga, valamint gyermekei, Imre, Pollák Józsefné szül. Mandel Juliska férjével Pollák Józseffel gyermeke Erzsike, Mandel Róza, Irma, Ernő és Ilonka, továbbá anyja özv. Mandel Edéné, testvérei Sári, Jenő nevével Farkas Rózával, Samu nevével Neuwirth Fannyval gyermekei Ella és Pali, Engel Adolfné szül. Mandel Róza férjével, sógora Frieder Soma gyermekeivel, valamint az összes rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy drága jó hitves, felejtethetlen édes anyja, anyós, nagymama, testvér, sógorné és rokon

MANDEL IGNÁCZNÉ

szül. Mandel Loujza úrnőnek

áldásos életének 56., boldogházasságának 35. évében hosszas szenvedés után f. hó 13-án éjjel fél 3 órakor történt gyászos elhunytát.

Drága földi maradványa f. hó 15-én délelőtt 10 órakor fogtak a Szent-Anna-utca 60. sz. a. házuktól az izr. sírkertben örök nyugalomra tétetni.

BÉKE PORAIRA!

Minden külön gyászjelentés nélkül.

**Tavaszi ruhák
festését és
tisztítását**

kifogástalanul teljesíti

Hrabéczy Antal

ruhafestő és vegyszeti tisztító intézete
Debrecen, Széchenyi-u. 42.

Vidéki tudakozásokra . . .
. . . . . azonnali válasz.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.